

Dokumentation
Sveriges Ekokommuners Framtidskonferens
12-13 april 2016

Innehåll

Önskat resultat	3
Konferensens upplägg	3
Bakgrund	3
Upplägg.....	4
Resultat.....	6
Målbilden vi utgick från (A)	6
Nuläget (B) i förhållande till målbilden (A).....	6
Förslag på möjliga åtgärder och aktiviteter för att gå mot målbilden (D, sprunget ur C).....	9
Nästa steg	10
Exempel på aspekter som Framtidskonferensen ville bidra till att underlätta och skapa förutsättningar för.....	11
BILAGA 1	13
BILAGA 2	17

FSSD och ramverket används synonymt i den här rapporten.

Önskat resultat

Önskat resultat av Sekoms Framtidskonferens 2016 var att komma fram till förslag på åtgärder och aktiviteter som kan hjälpa kommunerna, landstingen och regionerna i sitt strategiska hållbarhetsarbete och som kan stöttas av Sekom och implementeras i kommande verksamhetsplaner för föreningen.

Den här rapporten beskriver konferensens bakgrund och upplägg och ger en sammanställning av vad vi kom fram till, samt hur resultatet ska bearbetas vidare. Avslutningsvis ges övergripande kommentarer till några frågor och förslag som framkom under rundabordssamtalen.

Konferensens upplägg

Bakgrund

Den övergripande frågeställningen för Framtidskonferensen löd: *Hur kan Sveriges Ekokommuner stötta sina medlemmar i det konkreta arbete som behöver ske för att strategiskt gå mot hållbara kommuner/regioner/landsting?*

Sveriges Ekokommuner (Sekom) är ett frivilligt nätverk för kommuner, landsting och regioner och visionen är ett hållbart Sverige. Föreningen ska fungera som ett forum och mötesplats för både tjänstemän och politiker att utbyta erfarenheter och ta del av varandras goda exempel och berättelser.

Grunden för ett medlemskap i Sekom är att kommunen/landstinget/regionen ska ha antagit ett program för det lokala/regionala hållbarhetsarbetet och arbeta för ett hållbart samhälle baserat på vetenskapligt definierade principer för hållbarhet. Det strategiska i hållbarhetsarbetet är Sekoms signum och för att stötta sina medlemmar ordnar Sekom seminarier, utbildningar och informerar via hemsidan. Dessa insatser spänner över hela hållbarhetsspektrat, på bredden och på specifika områden.

- *Vad tycker du att dessa seminarier och utbildningar ska fokusera på framöver?*
- *Hur kan Sekom stötta sina medlemmar i det konkreta arbete som behöver ske för att **strategiskt gå mot** hållbara kommuner/regioner/landsting?*

Framtidskonferensen leddes av och hade planerats i samråd med representanter från Blekinge Tekniska Högskola (BTH). BTH bedöms var bäst i Sverige och på tredje plats i Europa inom hållbar utveckling, enligt en rapport från *Alliance for Global Sustainability*.¹ Tillsammans med hållbarhetsprinciperna har Ramverket för strategisk hållbar utveckling (Framework for Strategic Sustainable Development; FSSD) utvecklats med ambitionen att utgöra en grundläggande metodik för strategisk hållbar utveckling.

Ett övergripande syfte med 2016 års Framtidskonferens var att fungera som ett avstamp för "nästa steg" i Sekoms fokus på strategisk hållbarhet där arbetet med hållbarhetsprinciperna som definition på hållbarhet blir mer konkret. I linje med detta pågår ett forskningsprojekt, också i BTH:s regi, där flertalet ekokommuner deltar i syfte att testa och utveckla en preliminär strategisk modell för det praktiska användandet av ramverket. Forskningsprojektet vill dels hjälpa kommunerna/regionerna på vägen mot hållbarhet och samtidigt ta del av all den erfarenhet som finns ute i organisationerna och som gör att modellen kan utvecklas. Hela nätverket av ekokommuner utgör en värdefull källa för

¹ <https://www.bth.se/forskning/#section-forskningsomraden>

inspiration och kunskapsinhämtning och resultatet från forskningsprojektet kommer också att spridas i nätverket under resans gång.

Upplägg

Framtidskonferensen inleddes efter lunch tisdagen 12 april genom att ordförande Ellinor Avsan hälsade alla välkomna och berättade om bakgrunden till Framtidskonferensen. Lisa Wälitalo, doktorand på Blekinge Tekniska Högskola (BTH) gav en överblick av de två kommande dagarna innan hon lämnade över till professor Göran Broman och Karl-Henrik Robért som höll ett inledande föredrag om vetenskapen bakom Ramverket för strategisk hållbar utveckling (FSSD)², tillgänglig support för arbete med ramverket och gav målande exempel där ramverket har använts i praktiken. Föredragshållarnas presentationer finns att hämta på Sekoms hemsida.

Därefter introducerades alla deltagare till kommande Rundabordssamtal, som var huvudnumret under Framtidskonferensen. Totalt satt ca 85 deltagare fördelade vid 11 bord om 7-8 personer vid varje, varav en person var utsett till samtalsledare. Samtalen runt borden utgick från en gemensam och fördefinierad målbild (se nedan) och skulle förhålla sig till ABCD-strukturen – där A = målbild och gemensam förståelse av sammanhanget, B = nuläge/utmaningar och möjligheter, C = möjliga lösningar, D = prioriterade lösningar. ABCD-strukturen är en processmetodik och en del av FSSD, logiken bakom ABCD beskrevs tidigare av Göran Broman och Karl-Henrik Robért. Se fotnot 2 för referens.

Målbild (A): En framtid där ledare och medarbetare på alla nivåer i organisationerna kan definiera hållbarhet och ser allmännyttan och egennyttan i att stödja samhällets omställning till uppfyllnad av hållbarhetsdefinitionen. Sekom är en förändrande kraft i samhället och stöttar sina medlemmar i deras arbete.

Tisdagseftermiddagen fortlöpte med diskussioner kring borden och avslutades med en gemensam dialog där de som ville fick möjlighet att sammanfatta sina samtal. Det allmänt rådande läget runt borden var att fokus för samtalen hade varit på nuläget (B) och möjliga lösningar (C). Lisa samlade in alla lappar för en övergripande sammanställning som utgångspunkt för fortsatta samtal under onsdagen. Bilderna nedan är en sammanställning av ett axplock från samtalsgrupperna.

Figur 1 Nyckelord för *hinder/svårigheter/svagheter* (B) i förhållande till målbilden (A)

² Broman, G.I. & Robért, K.H., 2015. A framework for strategic sustainable development. *Journal of Cleaner Production*.
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959652615015930>

Figur 2 Nyckelord för **möjligheter/styrkor (B)** i förhållande till målbilden (A)

Figur 3 Nyckelord för **lösningar/åtgärder (C)** i förhållande till målbilden (A)

Onsdag morgon 13 april inleddes med en repetition genom att Lisa gjorde en presentation av den strategiska modellen för hållbarhet (som forskningsprojektet arbetar med). Presentationen gjordes i syfte att få feedback för att kunna bidra till att förbättra sättet modellen presenteras på, så att det på ett så bra sätt som möjligt både underlättar förståelsen och inspirerar målgrupper till att jobba med hållbarhet. Resultatet av enkäten som efterföljde presentationen ges inte i den här dokumentationen men kommer att ligga till grund för fortsatt arbete med forskningsprojektet och så småningom utmytna i konkret guidning för hur FSSD och den strategiska modellen kan presenteras i den egna kommunen/landstinget/regionen. Stort tack till alla som bidrog med feedback.

Efter presentationen fortsatte rundabordssamtalen med uppmaning att mer och mer väga över samtalen kring borden mot D-steget; att identifiera vilka åtgärder och aktiviteter som bör prioriteras, hur kan den kollektiva visdom workshopen frambringar kanaliseras till prioriterade åtgärder och aktiviteter som kan stötts av Sekom och hjälpa det konkreta och strategiska arbetet mot hållbara kommuner/regioner/landsting?

Förmiddagen avslutades på samma sätt som tisdagen, genom en gemensam dialog där alla som ville fick bidra med essensen ur de samtal som förts. Allt material från borden samlades in och har utgjort den rådata som bearbetas inför den här sammanställningen.

Sammanfattningsvis kan sägas att det fördes många kreativa och engagerade samtal kring borden som resulterade i många och bra åtgärdsförslag. Se resultat nedan.

Resultat

Målbilden vi utgick från (A)

I rundabordssamtalen utgick alla grupper från samma gemensamma målbild:

En framtid där ledare och medarbetare på alla nivåer i organisationerna kan definiera hållbarhet och ser allmännyttan och egennyttan i att stödja samhällets omställning till uppfyllnad av hållbarhetsdefinitionen. Sekom är en förändrande kraft i samhället och stöttar sina medlemmar i deras arbete.

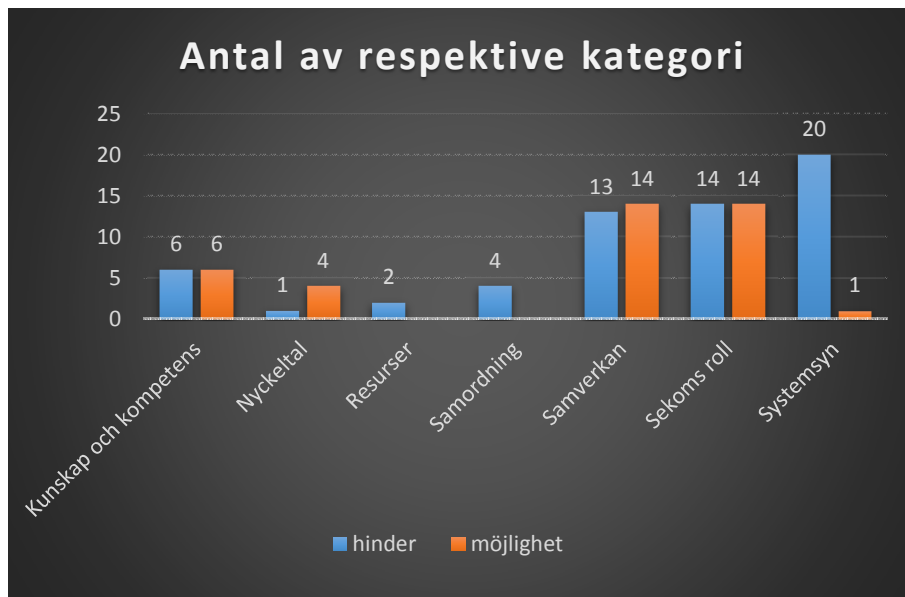
Nuläget (B) i förhållande till målbilden (A)

Varje grupp sammanfattade på post-it-lappar sina diskussioner kring olika hinder och möjligheter som de kan se idag för att målbilden ska uppnås. Dessa lappar har dokumenterats i en databas och kategoriserats på ett övergripande sätt. Kategoriseringen är preliminär och kan med fördel kvalitetssäkras genom att fler personer kodar resultatet. De preliminära kategorier som framkommit gällande nuläget är:

- Kunskap och kompetens
- Nyckeltal
- Resurser
- Samordning
- Samverkan
- Sekoms roll
- Systemsyn

Varje aspekt som framkommit under nulägesbeskrivningen har också delats in i om det är ett hinder eller en möjlighet. I sammanställningen har en specifik aspekt fått benämningen *hinder* både om det kan ses som en svaghet eller som ett hot och motsvarande så har aspekter sorterats som *möjlighet* oavsett om det är en styrka eller möjlighet. En del aspekter och kategorier kan överlappa varandra.

När antalet aspekter inom respektive kategori läggs samman ser uppdelningen ut såhär:

Figur 1 Antal aspekter i form av möjligheter och hinder för att nå målbilden, sorterat i kategorier.

Kategorin *systemsyn* har fått flest antal aspekter med den stora majoriteten uttryckt som hinder och där möjligheten/styrkan är att ha ett ramverk att förhålla sig till och som kan fånga upp merparten av det som anges som hinder gällande *systemsyn*. *Samverkan* och *Sekoms roll* har också relativt många aspekter där det är väldigt jämnt fördelat mellan hinder och möjligheter.

Nedan följer en sammanfattning av vad som anses som hinder respektive möjligheter inom respektive kategori, utifrån (A) *att ledare och medarbetare från alla nivåer och sektorer kan definitionen av hållbarhet, förstår egennyttan och hur man leder dit samt att Sekom är en bidragande förändringskraft i det arbetet.*

Kategori: Kunskap och kompetens

Hinder

Bristande kunskap om hållbarhet som begrepp kan bl.a. leda till ifrågasättanden om varför kommunen är en ekokommun. De redan frälsta stödjer medlemskap i Sekom och det strategiska hållbarhetsarbetet medan det är svårt att få med övriga i kommunens verksamhet.

Det finns på sina håll en *bristande medvetenhet* om vad hållbarhetsutmaningen innebär, ett visst mått av faktaresistens samt fokus på lösningar som är mest lönsamma ekonomiskt på *kort sikt*.

Möjligheter

Å andra sidan finns det en styrka i en samlad *kompetens* inom Sekom, *kunskap* finns att inhämta genom bra forskning och nätverket har koppling till akademien och föreningen tillhandahåller intressanta föredragningar genom webbsända seminarium. Allmänheten är mer *medveten* än tidigare och kommunerna har en övergripande förståelse för hållbarhet och problemens komplexitet.

Kategori: Nyckeltal

Hinder

Att *påverka* kommunens resa mot hållbarhet genom att jobba med och rapportera de gröna nyckeltalen är tudelat då många av nyckeltalen är svåra för kommunerna att själva ha rådighet kring.

Möjligheter

Det gäller att ställa sig frågan hur vi kan *påverka* m h a nyckeltalen, är de relevanta och hur ska vi använda dem. Gör kommunerna/landstingen/regionerna det på ett bra sätt kan det utgöra en språngbräda till mer *aktivt arbete*. Många kommuner tycker att nyckeltalen är ett bra *verktyg* och att Miljöbarometern hjälper till att framhäva dem.

Kategori: Resurser

Hinder

Det råder *brist på resurser* för att Sekom ska kunna vara den förändrande kraft som man vill vara. I kommunerna är det också begränsat med resurser och kärnverksamheten är viktigast.

Kategori: Samordning

Hinder

Kommunen är en *komplex verksamhet* med många nivåer och ledare hos både politik och tjänstemän. Det finns en *bristande helhetssyn* gällande hållbarhetsfrågan i stort, på många håll har miljösidan får hela hållbarheten i knäet utan att ges resurser till utökningen. Gällande medlemskapet i Sekom är det ofta frågan om en *bristande förankring* internt och *bristande kunskap* om vad ett medlemskap kan innebära i form av samordningsvinster.

Kategori: Samverkan

Hinder

Det finns en *bristande samsyn* både inom föreningen och inom enskilda kommuner/landsting och det kan vara svårt att enas kring en målbild med så många aktörer. Nätverk och samarbete inom kommunen och regionen är bristfällig på sina håll och det är lätt att fastna i stuprör, mycket p.g.a. tidsbrist. Starka hierarkier försvagar budskapet när det förs vidare. Vattentäta skott mellan politik och tjänstepersoner. *Engagemang* är ofta personbundet. *Genomslagskraft en utmaning* - utveckling och förankring tar lång tid samtidigt som det är svårt att nå ut till alla nivåer i kommunen.

Svårt med *tillgängligheten* mellan medlemmar inom Sekom och *politiker saknar det nätverk* som tjänstemännen har för en bra samverkan inom nätverket.

Möjligheter

Samverkan är lättare lokalt, kommunpolitiken är mindre låst vid blockgränser och hållbarhetsprogram är på sina håll väl integrerat i verksamheten med tydlig uppföljning och ansvarsroller. *Engagemanget* och viljan finns hos många kommuner och många goda exempel att visa på. Alla är överens om de *nationella miljömålen* som ett steg på väg till visionen. Det finns en stor *genomslagskraft* när beslut väl förverkligas och genomförs.

Sekom är *öppet för alla* som vill jobba strategisk för hållbarhet och erbjuder *tillgänglighet* genom nätverkande. Det finns möjlighet och bra förutsättningar att ta del av och *förmedla goda exempel* både regionalt, nationellt och internationellt.

Kategori: Sekoms roll

Hinder

Sekom är inte den dagliga kunskapsbank som den skulle kunna vara. Det är *otydligt vad som är speciellt med Sekom*. Utöver nyckeltalen är det oklart var Sekom gör, vilken info kan vi inte få från ett

annat nätverk? För stort fokus hittills på miljömässiga/ekologiska frågor och det internationella arbetet har för liten koppling till den enskilda kommunen. Det finns en *bristande kunskap om nätverket*, medlemmar känner inte till hur man kan använda nätverket och hur det används idag samtidigt som det inte är alltid kommunens medlemskap är förankrat och accepterat. *Bristande marknadsföring* kan ses som ett övergripande problem, Sekom syns för lite och genomför för lite lobbyarbete. Det i sin tur bidrar till ett *bristande engagemang* på den breda fronten. Sekoms *omfattande uppdrag*, att greppa "hela hållbarheten" kan kännas överväldigande. Det är svårt för Sekom att få veta vad medlemmarna vill ha och hur nätverket bäst stöttar medlemmarna, *bristande kommunikation i nätverket*.

Möjligheter

Att fundera på *vad som gör Sekom unikt* är viktigt, t.ex. kan det internationella arbetet vara en styrka och även att fokusera mer på social hållbarhet. Sekom har en stor möjlighet att *påverka*, många medlemmar ger kraft t.ex. för Sekoms roll som remissinstans, samtidigt som ett medlemskap i Sekom ger kommunen/landstinget ytterligare mandat att jobba med frågorna och stärker rollen för strategier. Det finns mycket erfarenhet hos kommunerna i Sekom vilket gör nätverket som ett *bra forum för kunskapsutbyte*. Sekom bidrar till kompetensutveckling, knyter kontakter och stöttar uppföljning m h a nyckeltalen. *Ekokommuner är föregångare* och finns spridda över hela landet. Det finns många tydliga visioner, mål och handlingsprogram som kan bidra till Sekoms *marknadsföring*. Sekom *medlemsantal växer*, att förstå varför nya kommuner och landsting vill ansluta sig kan hjälpa till i kommunikationen både internt och externt.

Kategori: Systemsyn

Hinder

Det övergripande hindret som framkom ur rundabordssamtalen är att det finns en *bristande helhetssyn i hållbarhetsfrågan*, bl.a. utifrån att det är övervägande fokus på ekologisk hållbarhet och att social hållbarhet inte pratas om i konkreta ordalag. Budgetprinciper begränsar långsiktiga satsningar och det är också en utmaning att argumentera för långsiktiga beslut även om det kostar kortsiktigt. Det finns *ideologiska motsättningar* och konflikter i målbilden för kommuner, t.ex. mellan gruvnäring, råvaruutvinning kontra friskt vatten. Näringsliv kontra miljöaspekter. Hur mycket kan man förenkla för att alla ska förstå? Utan att kapa så mycket kunskap att det inte fungerar? Hur undvika "Greenwash" för att få vara med utan att egentligen bidra? *Hållbarhetsprinciperna är dåligt spridda*, kommunerna jobbar inte med dem på bred front och inte alla förstår dem. Att hållbarhet ofta behandlas som ett enskilt ämne/enhet i kommunen/landstinget och känslan av kris inom "andra" områden minskar intresset för hållbarhetsutmaningen och bidrar till fortsatt *stuprörsorganisation*. Generell *tidsbrist* i kombination med skenande utveckling innebär att personer och verksamheter inte har tid att se egennytta i att anta hållbarhetsutmaningen eller "ta in" vad hållbarhet betyder för dem.

Möjlighet

Styrkan i ett ramverk att förhålla sig till/ta ställning till. Ramverket för strategisk hållbar utveckling kan bidra med att väga upp alla ovan nämnda hinder.

Förslag på möjliga åtgärder och aktiviteter för att gå mot målbilden (D, sprunget ur C)

Hur kan uppräknade hinder övervinnas? Och hur kan möjligheterna tas till vara? Så att strategiska steg tas mot den gemensamma målbilden.

Nedan följer en övergripande sammanfattning av alla de åtgärder och aktiviteter som blev resultatet av D-steget under Framtidskonferensens rundabordssamtal. Det fullständiga resultatet finns listat i bilaga 1 och också sammanställt i en Excel-fil som kan efterfrågas på Sekoms kansli.

Totalt föreslogs 91 prioriterade åtgärder och aktiviteter (D) för att övervinna hinder och ta vara på möjligheter (B) för att gå mot den gemensamma målbilden (A). I

De 91 prioriterade åtgärderna och aktiviteterna har preliminärt kategoriserats så här (antal åtgärder inom parantes):

- Goda exempel (18)
- Kansliet (1)
- Kommunikation och utbildning (30)
- Medlemskap (4)
- Nyckeltal (4)
- Samverkan (13)
- Sekoms roll (14)
- Verktyg (7)

På samma sätt som för nuläget (B) så kan kategoriseringen med fördel kvalitetssäkras genom att fler personer kodar de 91 prioriterade åtgärderna.

Det finns troligen många föreslagna aktiviteter och åtgärder som hjälper till att övervinna flera olika hinder och ta vara på möjligheter. Tydligt är att kategorierna i nulägesanalysen (B) som hade flest listade aspekter, d.v.s. hinder och möjligheter (*Sekoms roll, Samverkan, Systemsyn, Kunskap och kompetens*), matchas relativt väl med de kategorier prioriterade lösningar (D) som fått flest förslag (*Kommunikation och utbildning, Goda Exempel, Sekoms roll, Samverkan*). Detta speglar även den observation och reflektion som gjordes under den gemensamma dialogen då många kommentarer handlade om hur Sekom kan stötta sina medlemmar med bra utbildningar, kommunikationsmaterial (så som pedagogiska filmsnuttar) och olika plattformar för samverkan (forum online, mejllistor, gemensam databas etc.).

Utöver kategorierna ovan fanns några teman som genomsyrade flera av kategorierna, bl.a. "filmer", "databas" och "utbildningar". Genom att dela upp förslagen i dessa teman har en sortering av dubletter samt sammanfogningar gjorts. Den övningen gav en total på 80 åtgärder. Detta är en grov sortering och överlappning mellan föreslagna åtgärder och aktiviteter finns fortfarande.

Nästa steg

För att komma vidare och fokusera på de viktigaste av de 80 åtgärderna bör fler uppstramningar (sortering av liknande åtgärder och sammanfogningar) samt prioriteringar genomföras.

Här följer ett förslag på hur denna prioritering kan gå till:

- Kvalitetssäkra den preliminära kategoriseringen genom att låta fler personer koda resultatet (listan över hinder/möjligheter + listan över prioriterade åtgärder)
- Sortera bort eventuella dubletter och slå ihop åtgärder om möjligt.
- Prioritering 2: Skala ned antalet åtgärder med några övergripande prioriteringsfrågor. Frågorna guidar valet av åtgärder till att bli de som bäst och mest effektivt överbryggar gapet från nuläget till målbilden.
 - o Är förslaget i linje med målbilden (A)?

- Uppväger och styrker förslaget uppgivna hinder och möjligheter i nuläget (B)?
- Kan förslaget vara en språngbräda för fortsatt utveckling mot målbilden?
- Ger förslaget tillräcklig i utbyte/vinning?

Eventuellt kan en skala, t.ex. 1-5, användas för att värdera åtgärderna.

→ *Komplettera åtgärder som känns otydliga*

- Formulera fler prioriteringskriterier och genomför ytterligare en prioriteringsomgång.

Prioriteringsprocessen ska ses som guidande och värdering enligt en skala behöver inte ses som slutgiltig. Om ett förslag får lite poäng men ändå känns som ett viktigt steg att ta så kan det vara så att åtgärden är en viktig plattform för senare åtgärder. Det kan också vara en anledning att se över om kriterierna för prioritering är rätt.

När prioriteringen är klar behöver varje åtgärd, alternativt kategori, förses med resurser och ansvarig person/funktion och sättas in i en tidplan.

Exempel på aspekter som Framtidskonferensen ville bidra till att underlätta och skapa förutsättningar för

Nedan ges kommentarer kring några aspekter som framkom av rundabordssamtalen kring B-steget (nuläge).

- "Det är svårt för Sekom att få veta vad medlemmarna vill ha och hur nätverket bäst stöttar medlemmarna, *bristande kommunikation i nätverket.*"
 - ➔ Ett arbete som behöver ske fortlöpande och som Framtidskonferensen och dess resultat syftar att bidra till.
- "Att fundera på *vad som gör Sekom unikt* är viktigt, t.ex. kan det internationella arbetet vara en styrka och även att fokusera mer på social hållbarhet."
 - ➔ De nya sociala hållbarhetsprinciperna blir intressanta att testa i skarpt läge där ekokommuner kan utgöra goda exempel.
- "Det finns också konflikter i målbilden för kommuner, t.ex. mellan gruvnäring, råvaruutvinning kontra friskt vatten. Näringsliv kontra miljöaspekter."
 - ➔ Därför behövs en systemsyn och planering utifrån en robust definition av hållbarhet som guidar en attraktiv målbild för kommunen/landstinget/regionen och som gör att vi kan designa det samhälle vi vill ha och som i grunden är hållbart.
- "Det råder *brist på resurser* för att Sekom ska kunna vara den förändrande kraft som man vill vara. I kommunerna är det också begränsat med resurser och kärnverksamheten är viktigast."
 - Ja! Och det gör det än viktigare att ha en grundmetodik för att kunna planera strategisk och använda de resurser som finns på bästa sätt.
- "Kommunen är en *komplex verksamhet* med många nivåer och ledare hos både politik och tjänstemän."
 - Ja, och då blir det väldigt viktigt att kunna kommunicera med ett gemensamt språk och att ha gemensamma spelregler att förhålla sig till (hållbarhetsprinciperna).

160513

Denna komplexitet kan också ses som en möjlighet. Om alla verksamheter har en gemensam förståelse kring hållbarhet innebär det en mångfald av perspektiv på utmaningen och därmed större chans att lyckas och mindre risk att lägga alla ägg i samma korg.

STORT TACK TILL ALLA ER SOM DELTOG UNDER FRAMTIDSKONFERENSEN 2016!

Ellinor Avsan, ordförande Sekom

Kenneth Gyllensting, samordnare Sekom

Lisa Wälitalo, doktorand BTH

BILAGA 1

Prioriterade åtgärder (D) efter Framtidskonferensen och efter en första sortering av dubletter etc.

Goda exempel
<i>Exempel gällande det strategiska hållbarhetsarbetet</i>
Databas: filmer, presentationer, rapporter, goda exempel, kontaktpersoner, exempel på framgångsfaktorer
Dela strategiska dokument och målarbete
Förse medlemmar med konkreta exempel på hur kommuner kan bidra till att bryta Hållbarhetsprinciperna
Identifiera kommuner som har politisk och tjänstemannaledning som fattat konceptet (FSSD), t.ex. Helsingborg
Ta fram och sammanställa goda exempel på arbete med modellen för strategiskt hållbarhetsarbete (t.ex. som exempel Karlskrona som Lisa visade)
<i>Konkreta förslag</i>
CERO-modellen är ett föredöme, kan Sekom hålla i/ta fram något som blir verkstad?
Samlingsprojekt - fossilfritt 2020
Sekom ger hjälp i "vardagsfrågor", t.ex. angående miljöledningssystem
<i>Stöttning kommuner emellan</i>
Kunna ta in en annan Ekokommun som berättar - för att "inte vara profet i sin egen kommun"
<i>Öka förmedling av goda exempel</i>
Bjud in till studiebesök i olika kommuner
Databas/kunskapsbank/chatforum, sparat och sökbart
Lyfta goda exempel i kommunerna och sprid via hemsida eller databas där kommunerna kan lägga info själva och gärna tydliggöra ekonomisk nytta
Lyfta goda exempel, erfarenhetsutbyte i större utsträckning
Sekom efterfrågar aktivt goda exempel
Kansliet
<i>Förstärkt kanslifunktion</i>
Förstärka kanslifunktionen; t.ex. ambulerande tjänstman som får tid att fördjupa något område (med tydliga prioriteringar) som kan komma andra medlemmar till del, utöver det befintliga kansliet.
Kommunikation och utbildning
<i>Hållbarhetsprinciperna</i>
Alla medlemmar tar upp hållbarhetsprinciperna i fullmäktige en gång per mandatperiod, eller liknande
För att kommunicera HPs till många krävs något förenklat, t.ex: KOMPIS! Håll koll på BUP, för våra barn. (Kompetens, Inflytande, Meningsskapande, personlig hälsa, inflytande, Sociala system + Berggrunden, Undanträngning, Produktion)
Ta fram ett material som förmedlar vad hållbarhetskriterierna är på ett konkret och positivt, berörande sätt (ppt; film; pratmanus)
Ta fram matriser för; HPs/folkhälsomål, HPs/miljömål, HPs/"andra mål"
<i>Kommunikations- och utbildningsmaterial</i>
Föreningen måste ta ställning till vilken definition av HPs vi ska jobba med, 4 eller 8 HPs. Det står lite olika i Vhts-plan och hemsidan
Information på hemsida Sekom; goda ex. från kommunerna, urval av korta videofilmer för att

förklara HPs; Naturskyddsföreningen, TED-talks, DNS
Korta filmer, presentationer, enkla och pedagogiska; "vad ger ett medlemskap oss", vad är hållbarhet? Förklaring av varje hållbarhetsprincip. Uppdatera varje mandatperiod
Kunskap och insikt; train the trainer där Sekom är en resurs
Lokal studiehandledning för medlem
Sekom tar fram onlineutbildningar med kvittens inom olika områden; politik, upphandling, skola, entreprenad, belysning etc. Med humor!
Ta fram färdigt material för att kunna presentera i ledningen och att man som kontaktpolitiker åker till grannkommunen
Utbilda och fortbilda! Sekom värdefullt nätverk med fakta- och exempelbank. Målgruppsanpassade utbildningspaket; webinarier, ppt:s, text
Konkreta förbättringsförslag
Byta ut symbolem för social hållbarhet - ta bort "mamma-pappa-barn" och ersätt med t.ex. ett hjärta eller händer
In med humor och kultur - bort med "praktigheten"
Målgrupper och tillvägagångssätt
Erbjuda kurs genom BTH för miljöstrateger och politiker
Jobba ihop med kommunikatörer. Utbilda oss i presentationsteknik.
Kontrakterade föreläsare via länk för att kunna ställa frågor
Påverka dem som planerar utbildning för politiker och tjänstemän att trycka på HPs
Sekom kan stötta lokala och regionala konferenser/utbildningar, använd Ecomuna till webbsändningar
Sprida kontaktpersoners/politikers engagemang i den egna kommunen
Utveckla kommunikation med invånare för att få med dem i arbetet - alla är viktiga! Sociala medier men även traditionellt
Ramverket för Strategisk Hållbar Utveckling
Tydliggör skillnad mellan att "göra allt" och att ta ett strategisk helhetsgrepp för hållbar utveckling
Regionala seminarium
Sekom - Norrlands/Götaland/Svealandsseminarium, bjuda in Kalle och Göran.
Återkommande information om tillgängligt material
<i>Kontinuitet i utbildning, Sekom påminner oss om olika material som finns</i>
Återkommande utbildningar för kontaktpolitiker/tjänstemän
Ständig utbildning av nya politiker och tjänstemän
Medlemskap
Information
Bli bättre på att visa upp "egennyttan"
Ta fram ett "kit" för nya (alla) medlemmar; lathund för Sekom-medlemmar om medlemsnytta, instruktioner webbsida, gröna nyckeltal, ppt-info m.m.
Personlig kontakt
Nå ut till kommunalråd via Sekoms politikernätverk
Personlig kontakt till KSO och kontaktpersoner från Sekoms sida, förstärker medlemskapet
Nyckeltal
Kommunikations- och utbildningsmaterial
Webinarium varje år efter redovisade nyckeltal
Utveckla nyckeltalen
Fortsätta med/utveckla nyckeltalen
Ta fram ett nyckeltal som mäter målbilden (A) - typ tillit

Utveckla nyckeltalen, vissa nyckeltal går inte att påverka, t.ex. ekologisk odling. Lägga till fler interna indikatorer.
Samverkan
Gemensam idébank
Skapa idebank, t.ex. förslag på exjobb
Interna verktyg och rutiner
Frågor och svar till och från medlemmar på hemsidan
Mejlkonversationer sparade; de frågor som skickas ut till Sekoms tjänstemannagrupp sparas, ev. via en hemsida som man loggar in på.
Skapa diskussionsgrupper/arbetsgrupper på olika teman och aktuella frågor, mejlsändlistor
Ta fram verktyg så att vi kan arbeta mera aktivt internt inom Sekom
Utveckla hemsidan så att man kan få fram information om hur man kan nyttja nätverket; kontaktpersoner med namn etc. Goda Exempel, Projectplace.se
Plattformer för kunskapsbyggande
Eko-län, fördjupat samarbete mellan kommuner i närområdet
Facilitera kompetensöverföring, ger oss en plattform
Initiera skapandet av regionala Sekom-nätverk
Ta till vara goda exempel
Forskningsgruppens erfarenheter sprids, förs in, för att alla medlemmar ska få tillgång till erfarenheterna, t.ex. genom videokonferens, webbkurs och/eller inbjudan till centrala orter.
Lära av Västernorrlands hållbarhetsråd - Sekom kan sprida idén
Sekoms roll
Bilden av Sekom
Diskussion om vad Sekom ska prioritera utifrån målbilden; få nya medlemmar, internationellt arbete, tydliggöra hållbarhetsprinciperna, nyckeltalen
Tydliggöra Sekoms syfte och nytta
Undersöka nya medlemmars motiv till att gå med i föreningen
Konkreta åtgärder
Fokusarbete kring vilka lagkrav/insatiment vi ska driva på?
Miljöcertifiera Sekoms årsmöteskonferens
Opinionsbildare
Sekom som pådrivare och föregångare nationellt i förhållande till rikspolitiken
Styrkan av 100 kommuner kan påverka den nationella politiken, syssla med lobbyarbete
Stärka Sekoms roll som opinionsbildare på nationell nivå
Samverkan med SKL
Tydligare förhållningssätt när det gäller SKL; driva frågor mot och tillsammans med SKL
Sprida Sekoms budskap
Forma arbetsgrupp kring hur Sekom kan fokusera sitt lobbyarbete
Känna stolthet över att vara med i Sekom på hemmaplan, i sin egen kommun. Sprida budskapet och hållbarhetsprinciperna i sin kommun
Lobba för något utvecklings- alt. Fokusområde varje år. Kanske knyta till något/några nyckeltal.
Mer lobbyarbete gentemot Riksdag och Regering
Vara mer synlig i debatten kring gemensamma frågor, pusha för hållbarhetsprinciperna
Verktyg
Konkreta förslag
Länkar, material som man kan plocka ifrån; utifrån kommunens faser - val, budgetprocess,

uppföljning m.m.
Proffs på hållbara pedagogiska verktyg ska anlitas
Sekom arbetar för att påverka utvecklingen av KKIK - Kommuners Kvalitet i Korshet så att de innefattar fler nyckeltal och även sociala hållbarhetsnyckeltal (in i befintligt system)
Sekom tar fram metod för konsekvensanalyser utifrån hållbarhetsprinciperna i det fortlöpande beslutsfattandet; Hur görs det idag ute i kommunerna, goda exempel? Bara vid beslut vid viss dignitet? Hur omfattande analys bör krävas?
Verktygslåda med handledarinstruktion och där det framgår hur materialet får användas så det inte uppstår problem med copyright.
<i>Testa och utveckla Strategisk modell</i>
Utveckla verktyg och mallar för ekosystemsäkra beslut och för fjärde principen om social hållbarhet
Verktyg för att få fram konkreta åtgärder t.ex. CERO --> beställning av elbilar

BILAGA 2

Resultat efter framtidskonferensen i form av möjligheter och hinder i nuläget (B) i förhållande till målbilden (A).

HINDER

Kunskap och kompetens
<i>Bristande kunskap</i>
Brist på kunskap och kompetens gällande hållbarhet som begrepp
Kunskapen varierar och brister här och där
Kunskapsbrist kan ge ifrågasättande varför man ska vara ekokommun
Stor okunskap i kommun. De redan frälsta stödjer men inte övriga i kommunverksamheten
<i>Bristande medvetenhet</i>
Det finns faktaresistenta personer som måste övertygas
<i>Kortsiktighet</i>
Ekonomi ses fortfarande kortsiktigt ibland
Nyckeltal
<i>Påverkan</i>
Många av nyckeltalen är svåra för kommunerna att själva ha rådighet kring
Resurser
<i>Brist på resurser</i>
Begränsade resurser i kommunerna, kärnverksamhet är viktigast
Sekom har inte så mycket resurser för att vara en förändrande kraft
Samordning
<i>Brist på förankring</i>
Sekom är inte förankrat i alla kommunens verksamheter
<i>Bristande helhetssyn</i>
Miljösidan får hela hållbarheten i knäet utan att ges resurser till utökningen
<i>Bristande kunskap</i>
Kommunledning har inte förstått samordningsvinster med Sekom
<i>Komplex verksamhet</i>
Kommunens organisation är bred och komplex med många nivåer och ledare hos båda politik och tjänstemän
Samverkan
<i>Bristande samsyn</i>
"Vi" och "dom" mentalitet i kommunen och inom kommunen
Förutfattade meningar på politiska ledare i kommunen - polaritet mellan partier
Man sitter fast i sina stuprör och nuvarande paradigm, tiden medger ofta inte att lyfta blicken
Nätverk och samarbete inom kommunen och regionen kan vara bristfällig
Olika hållbarhetsområden arbetas med inom olika förvaltningar. Det saknas samarbete ibland mellan förvaltningarna
Starka hierarkier försvagar budskapet när det förs vidare. Vattentäta skott mellan politik och tjänstepersoner
Svårt att driva lobbyverksamhet när vi är så många kommuner, svårt att enas om målbild

Engagemang
Engagemanget är ofta personbundet
Genomslagskraft
Det tar lång tid att utveckla och förankra
Svårt att nå ut till alla nivåer i kommunen
Politiker saknar nätverk
Politiken saknar nätverket som tjänstemännen har
Tillgänglighet
Medlemskontakter - hur når man ut till alla på ett bra sätt?
Tillgänglighet inom Sekom, svårt att ha lättillgänglig kontakt med andra medlemmar
Sekoms roll
Bristande engagemang
Dålig fart på medlemmarnas engagemang
Medlemskommunerna är inte tillräckligt aktiva i nätverket
Bristande kommunikation i nätverket
Svårt för Sekom att få veta vad medlemmarna vill ha och hur nätverket bäst stöttar medlemmarna
Bristande kunskap om nätverket
Debatten om medlemskap eller inte urholkar kärnjobbet
Det är inte alltid kommunens medlemskap är förankrat och accepterat, och vad innebär det?
Medlemmarna känner inte till hur man kan använda nätverket och hur det används
Bristande marknadsföring
Alla tjänstemän är inte med på banan - vart är gröna tråden
Att heta ekokommun kan vara belastande då det kan leda till bara eko
Sekom syns för lite, för lite lobbyarbete
Omfattande uppdrag
Sekom - avgränsa uppdragen, vad ska vi greppa? "Hela hållbarheten" = allt? Till hur mycket räcker resurserna?
Otydligt vad som är speciellt med Sekom
Det internationella arbetet har för liten koppling i den enskilda kommunen
För stort fokus hittills på miljömässiga/ekologiska frågor
Oklar vad Sekom gör, utöver nyckeltalen
Sekom är inte den dagliga kunskapsbank som den skulle kunna vara. Det är inte supertydligt vad som är unikt med Sekom, vilken info kan vi inte få från annat nätverk?
Systemsyn
Brist på tydlighet
Miljömålen kontra FSSD skapar strukturell förvirring (FSSD konkurrerar med miljömålen?)
Brist på utbildning
Ord kan vara avskräckande
Vi pratar för lite om definitionen av hållbarhet när föreningen träffas
Bristande helhetssyn i hållbarhetsfrågan
Budgetprinciper begränsar långsiktiga satsningar
Hur mycket kan man förenkla för att alla ska förstå? Utan att kapa så mycket kunskap att det inte fungerar? Hur undvika Greenwash för att få vara med utan att egentligen bidra?
Hållbarhet är ingen miljöfråga!
Konflikter i målbilden för kommuner, t.ex. mellan gruvnäring, råvaruutvinning kontra friskt vatten. Näringsliv kontra miljöaspekter.

Social hållbarhet kommer vi inte in på, många är hemma i ekologisk hållbarhet men den sociala delen kommer inte så ofta med
Trycket från dem som vill "gena" i den fastlagda kursen. Det kan skada visionsinriktningen
Utmaning att argumentera för vikten av långsiktiga beslut även om det kostar kortsiktigt
Hållbarhetsprinciperna dåligt spridda
Alla kommuner "fattar inte" hållbarhetsprinciperna
De sociala hållbarhetsprinciperna är dåligt kända i både föreningen och kommunerna
Hållbarhetsprinciperna är inte förankrade/välkända
Ingen samsyn ute i kommunerna gällande hållbarhetsprinciper
Kommunerna jobbar inte med/utifrån hållbarhetsprinciperna
Ideologiska motsättningar
Ideologiska motsättningar kan bromsa farten
Stuprörsorganisation
Hållbarhet är ofta ett eget ämne/enhet i kommunerna
Känslan av kris inom "andra" områden minskar intresset för hållbarhetsutmaningen
Tidsbrist
De som är ledare i kommunen är sorgligt uppbokade och har inte tid att ta in vad hållbar utveckling är
Den accelererande tiden och utvecklingen där allt ska gå fortare är en utmaning, business as usual och man "stänger av" omvärlden för att bli produktiv. Man ser inte egennytta i olika verksamheter

MÖJLIGHETER

Kunskap och kompetens
Kompetens
Den samlade kompetensen är stor i nätverket
Kunskap
Mycket bra forskning finns men hur kommer vi åt den. Hur kan man förpacka det så att vi förstår?
Vetenskaplig koppling
Medvetenhet
Allmänheten är mer medveten än tidigare
Kommunerna förstår och är medvetna om problematiken när det gäller hållbarhet
Utbildning
Webbsända seminarium
Nyckeltal
Aktivt arbete
Gemensamma nyckeltal ger språngbräda till aktivt arbete
Påverkan
Gröna nyckeltal - är de relevanta? Hur ska vi använda dem?
Verktyg
Miljöbarometern är ett bra verktyg
Nyckeltalen
Samverkan
Engagemang

Det finns en ambitionsyttring att kommunerna skall jobba inom Sekom med hållbarhet
Vi är många kommuner och många engagerade
Viljan finns
Genomslagskraft
Stor genomslagskraft när beslut väl förverkligas och genomförs
Nationella miljömålen
Alla är överens om de nationella miljömålen som ett steg på väg till visionen
Samverkan lättare lokalt
Att kommunalpolitiken är mindre låst vid blockgränser och kan samarbeta för kommunens framtid
Hållbarhetsprogram är på sina håll väl integrerat i verksamheten där uppföljning och ansvarsroller är tydliga
Som kommun kan du driva och påverka dina "bolag" att arbeta hållbart, visa på goda exempel
Tillgänglighet
Nätverk är viktigt
Sekoms mejlnätverk för tjänstemän
Utbyte av goda exempel
Internationellt samarbete
Nationellt samarbete
Regional samarbete
Öppet för alla
Vem som helst får vara med. Både styrka och svaghet, lätt att bli med men till intet förpliktigande.
Sekom's roll
Bra forum för kunskapsutbyte
Mycket erfarenhet hos kommunerna i Sekom
Sekom bra; bidrar till kompetensutveckling, knyter kontakter, uppföljning m h a nyckeltalen
Bristande kunskap om nätverket
Att vara medlem kan medföra krav på miljöhandling?
Ekokommuner är föregångare
Många kommuner kan vara föregångare och finns spridda över landet
Marknadsföring
Tydliga visioner, mål och handlingsprogram
Medlemsantalet växer
Sekom får hela tiden nya medlemmar - varför vill de ansluta sig till oss?
Otydligt vad som är speciellt med Sekom
Alla jobbar med miljö - vad gör Sekom unikt?
Det internationella arbetet kan vara en styrka
Social hållbarhet - möjlighet eller hinder?
Påverkan
Ett beslut om medlemskap i Sekom innebär mandat att jobba med frågorna
Sekom som remissinstans
Sekom stärker rollen för strateger
Sekom är många medlemmar = kraft!
Utbildare
Seminarie serier som Sekom håller är bra
Systemsyn

160513

Ramverk ger stadga i planering

Styrkan i ett ramverk att förhålla sig till/ta ställning till